

RENAIXEMENT BERGADÀ

boi tader

El regionalisme governamental

La Veu de Catalunya ja fa dies que s'aprofita de les restriccions que pesen damunt la premsa d'esquerra i de centre per combatre-la i blasmar-ne l'actuació.

El dia 28 del passat desembre, dit orgue de "La Lliga" es superà a si mateixa amb un editorial titolat "Després de la desfeta", destinat a comentar unes suposades acusacions mútues que segons diu es llencen els distints nuclis d'oposició. La tesi és absurda i de mala fe. El diari de la Plaça de la Cucurulla respira aquesta temporada una idoneïtat que segurament li envegen A B C, El Debate, La Nación i demés publicacions defensores de ço constituït.

I es val de l'ocasió. És molt còmode combatre a un adversari lligat de mans i peus.

Nosaltres, en la impossibilitat d'actuar en el fons de l'editorial i esperant millor moment, intentarem refrescar-li la memòria, recordant temps en què combatia el govern de l'Estat espanyol. Per allà l'any 1905 La Veu de Catalunya va passar certes angonies que motivaren la protesta de tota l'opinió catalana i de certs sectors del liberalisme de fora. També n'estaven llavors de dividides les oposicions i totes coincidien al seu favor. La Veu es sentia afalagada. Més tard, abans que hi haguessin ministres regionalistes, les campanyes del diari han recordat manta vegada les gestes de Felip V i dels seus successors. La primera Assemblea de Parlamentaris, que intentà disoldre l'actual ministre de Governació senyor Matos, suggerí interessants comentaris que cal rellegir. I així, una vegada darrera l'altra, el butlletí regionalista també portà el seu gra de sorra a la revolució. L'evolució natural de les coses ha conduït aquelles forces combatents al més pur ministerialisme i ha permès sorgir la present "unió monàrquica catalanista". D'allò de Felip V i el "Decret de Nova Planta" ja no en queda res. La Lliga aspira a salvar Catalunya amb els mateixos elements que abans combatia. Han desaparegut els obstacles dits

tradicionals. La nostra terra rebrà plena satisfacció i tot restarà protegit pel mantell que s'havia d'esquinsar. ...

L'estrany és que cap dels agrupaments polítics catalans no comparteix el criteri quietista, assenyat i evolutiu de La Veu. Els millors homes de la terra, els que combaten i es sacrifiquen, aparten els ulls de l'idol que "La Lliga" els mostra. Misteri. ...

Aquest partit governamental no escau a gaire gent. Es comença a rumorejant que si vénen eleccions la protecció oficial empararà els candidats regionalistes. Si això arriba, es consumarà tota una profecia, nascuda ja en una de les darreres assemblees que la Unió Catalanista celebrà a Tarragona, l'any 1913, segons la qual el "camboïanisme" seria l'enemic veritable de les nostres reivindicacions. No tardarem a constatar-ho. ...

Mentrestant, prenem bona nota de l'editorial del dia 28 de desembre. Les falsedats que s'hi consignen en moments com aquests són comparables amb els que llegírem en 1909 amb motiu de les protestes aixecades arreu del país per la mobilització de reservistes. Es pot ésser conservador, anti-revolucionari i fins masell; però de tot això a ésser adversari sistemàtic de la veritat, hi ha un abim que no creïem fos tan fàcilment travessat.

Joan CASTELLET I MIRÓ

Una mica d'història

Quan es donà el cop d'Estat del 13 de setembre, fou una de les èpoques en les quals es demostrà més clarament l'estat d'esperit de certs països. L'endarreriment en què vivíem la majoria de les regions espanyoles, fou la causa de que en certs llocs es rebés la dictadura i el dictador com els veritables herois de la situació. Per bé que nosaltres érem encara uns adolescents, recordem poc o molt l'efecte que féu aquí a Puigreig: tret d'una petita excepció, entre els quals hi havia uns quants elements sindicalistes,

gairebé podríem dir únics que estaven prou al corrent dels esdeveniments—perquè alguns d'ells havien desenrotllat una llarga tasca de militants—els demés es miraren satisfets la cara l'un a l'altre, en la brillantor de l'espasa de Primo-Anido. Volem recordar aquí perquè hom pugui imaginar-se de la manera que pensava més o menys la gent d'aquest país, la frase que un comerciant, el qual es té per llest, llançà parlant del govern de Primo: "Més malament que el passat, no pot pas fer-ho." A hores d'ara, aquest pobre comerciant ja deu haver vist la buidor de les seves paraules. No ens estranya gens, però, que en aquest país coses tan greus fossin mirades amb tanta bonhomia—si tenim en compte la premsa que llavors es llegia, la qual deuria desfer-se en elogis igual que fa ara, i posada sempre al servei de la hipocresia—, és cosa molt planera que l'ignorant públic fos partidari d'una dictadura— paraula que ni tan sols entenia—. No passava cap dia que els carrers de Barcelona no fossin tancats de sang, i això, aquesta vida patibulesca, fou tallada en sec per un home també sec. El públic ignorant, doncs, tan solament veia que s'havia acabat el terrorisme, i que ja es podia anar a Barcelona tranquil.

Al cap de poc temps, però, les coses canviaren d'aspecte, i les il·lusions es desferen ràpidament; foren dissolts els sindicats, llurs elements engarjolats, les coses anaren més malament que abans (no ens detindrem en petits detalls, perquè no ho recordem), i el resultat, els lectors mateixos poden mirar-se'l cara a cara. Nosaltres no hem cregut mai que tinguem una segona dictadura; encara tenim aquella que va començar fa vuit anys, i dirigida pel mateix.

Però el resultat veritable de tot aquest resum és el següent: A les ciutats importants, aquests anys han deixat adormits els ànims ciutadans; a la comarca del Bergadà, s'ha format una joventut infectada de supersticions i de futbol, de cinema dolent i de tota mena de vicis. Darrerament, però, aquesta comarca es desvetlla. En tornarem a parlar.

Jordi D'ONADES

Puigreig, novembre de 1930.